

Vladimír Franz

Velký formát (Valtice, zámek 7. 7.-14. 7., zámek - malá jízdárna 14. 7.-23. 9., Bzenec, zámek 23. 9.-14. 10. 2005)

V jihomoravských Valticích byl uspořádán již 10. ročník mezinárodního malířského sympozia Velký formát, tentokrát za účasti tří rakouských a osmi českých výtvarníků. Myšlenka tohoto sympozia se zrodila na počátku 90. let a jeho duchovními otci se stali teoretik Jaroslav Pelikán a malíř Jan Pospíšil. Jeho pravidla jsou nastavena volně a tvůrci zde nejsou omezeni technikou, námětem ani způsobem zpracování - lze se tu tedy setkat s nejrůznějšími tvůrčími názory na řešení velkoformátového díla, rozmanitými přístupy k otázkám monumentality, prostorovosti, iluze, časovosti, míry stylizace, obrazové uzavřenosti, osobního vkladu, míry definitivnosti, dekorativnosti a služnosti díla či k otázce přijetí místního genia loci.

Letošní ročník se opět stal zajímavým přátelským setkáním a konfrontací tvorby. Zatímco rakouská malířka Moje Menhardt jako by si teprve uvědomovala základní otázky výtvarného řemesla a směřovala k neprostorové dekorativnosti, její kolegyně Eva Hradilová a Stefan Emmelmann vsadili na nosnost spirituality - Emmelmann na tolikrát vyzkoušené světelné vibrace, u Hradilové navíc doplněné labilní kresbou. Zdá se, že intimitě jejich prací velký formát příliš neprospěl. Mariana Látalová ověřovala míru kaligrafie a umístění barevné plochy - interakce, z jejíž přesnosti následně vyplývá prostorovost. Markéta Lesáková z prvočinitelů - barevných proužků - skládala výpověď o našem světě. Kamil Mikel používá podobný postup, v jeho případě se ale jedná o provázanější vazbu názorovou, myšlenkou i fyzické gestace - tvoří naléhavou výpověď o světě. Zdeněk Tománek ve svém sochařském díle vychází z české postbarokní tradice 20. století. Jako by se bohaté vrásnění povrchu jeho plastik atomizovalo do hravé informelové polohy. Autor klade otázku, kde končí grafičnost a začíná obraz. Podobnou otázku klade i grafik Mikoláš Axmann. Obří grafický list Rodiče, v němž soutiskem dvou polovin dochází k interakci pevných i mobilních pigmentů, k připravené náhodě sofistikovaného monotypu, ve kterém v prostorových průsvitech víří útržky tvarů jakožto výraz malířova složitého chápání nejednoznačnosti světa. Axmann si uvědomuje dostřednost tohoto přístupu a proto dodatečně volí obrazový rámec - kompoziční zpevnění. V případě Káněte jde o tradičnější přístup, který si ověřil již u svého prvního cyklu Víno. Obraz Cat Toy Daniela Bednáře kompozičně představuje parafrázi na slavná díla minulosti, například Tizianovu Venuši či Manetovu Olympii. Obsahovou ironií se jeví především distance mezi ležícím aktem a mužem pracujícím na počítači, zdůrazněný svár mezi skutečností a virtualitou. Černá tonalita zralého obrazu je pojmenována a aktivována, podobně jako v pozdních obrazech G. Braquea, různými průsvity jiných barev, jakoby za obrazem. Malíř kromě klasické malby využívá postupů přehodnoceného graffiti. Osobně jsem se sympozia zúčastnil již poněkolkáté. V Madoně s mravenci pokračuji ve svém sociálně kritickém „valtickém“ cyklu, chci zde být méně expresivní, směřuji k jakési barokně ironické věčnosti. Na půdorysu „oltářního“ obrazu se prolíná sakralita - schéma nanebevzetí, doplněné kultovními postavičkami naší doby - s komiksovou barevností a použitím pouťových žárovek. Jde tu o střet vznešeného s pokleslým, vyjadřující krizi identity současné civilizace. Plátno je namalováno lehce, 'al fresco, není vlastně zavřeno a autonomizováno do pevných hranic. Mým záměrem bylo otevření obrazového prostoru vůči prostoru barokní jízdárny. V zajícově smrti jsem chtěl docílit bleskovou reportáž a podat hold plnosti života jihomoravské krajiny. Jan Pospíšil je bytostným dramatikem, během účasti na zdejších sympoziích vytvořil nezaměnitelné variace impresí na téma lidské existence, honeggerovsky definované jako hra, v níž vystupují neštěstí, štěstí

a člověk. Letos vytvořil dvě dynamické kompozice, Genetika I a Genetika II. Zatímco v prvním obraze se otázce přibližuje, druhou variantou staví otázku mnohem pregnantněji; pátrá po vzniku života, hledá prvky učenosti a nahodilosti. Jeho dynamická výpověď se zakládá na kompozičním principu barokní torze, kde barva a kresba vytvářejí monumentální polyfonii.

Během 10 ročníků sympozia (1992-1996, 2001-2005) vzniklo ve Valticích více než sto obrazů. Rozhodně by stálo za to představit výběr z této kolekce, neboť dosud byla díla zveřejněna pouze krátce v závěru každého sympozia.

© Vladimír Franz, 2005 (Ateliér, 6. 10. 2005, č. 20, str. 16)